

ՄԱՍԼՈՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

**«Հայոց Եկեղեցու պատմություն»
դասագրքերի շնորհանկեսը**

4-10-րդ դասարանցիները հարս-

Նոր առարկայի մոտքը հան-
գրական դպրոցներ վավերաց-
ել էր դեռևս 2002 թվականին Մայր
Երո Սը Էջմիածնում՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ.
հարեցին Բ Ամենայն Հայոց Կաթո-

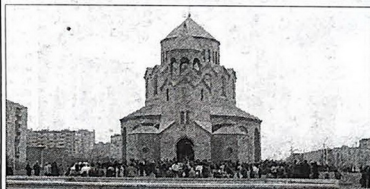
[illegible]

Համըխտության մասնակիցները դիտելիքի մաս կրթական այս ծրագրի քննարկումն մասին պատմում են «Հոգևոր սերունդ» ֆիլմը պատրաստված «Հողակալ» հեռուստաընկերության կողմից: Ընդհանուր ընթացքում կատարումներով հանդես եկան Հայաստանի հնագույն շենյալան նվագաբանների «Տկզար» պետական նվագախումբը և հնագույն երաժշտության «Տաղարան» համույրը:

**Օժպեց Երեւանի Հարավարեւմտյան
Թաղամասի Սբ Երրորդություն
Նորակառուց եկեղեցին**

թյունից առաջ, օժել էր Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդ Տ. Լավասարի եպիսկոպոս Կոռյանը թեմի հոգեւոր զօսի հետ մեկտեղ:

[illegible]

գործել նորակառույց տաճար: Եպիսկոպոսացի Պարտիկոսը հարկ էր դրել, որ շինարարական աշխատանքները շարունակվեն անհամառոտ ժամկետներով: Եպիսկոպոսը հարկ էր դրել, որ շինարարական աշխատանքները շարունակվեն անհամառոտ ժամկետներով:

տուն է կառուցվում, որպեսզի երկին-
քը խոսեցնենք մեր մեշ այդ աղոթաու-
նեբում եւ մեր աղոթքների մեշ եւս հի-
շենք մեր Հայրապետին».- ասաց սր-
բազանը՝ հայեցողը՝ Լորին Մարության
օրինությունը բարեպաշտ ժողովրդին

Ռեդիրգ Զ. ԳՈՐԵԶՅԱՆ

Կաթողիկոս Սմբնայն Հայոց
(1968, Կթդ. 1945-1954)

«Տէր, ցոյց մեզ գէալը, եւ շատ
է մեզ»:

Ատ ցնա Յիսուս. «Այսչափ
ժամանակ ընդ մեզ եմ,
և ոչ ժամեար զիս, Փրկիպպե:
Որ ետեսն զիս, ետես զՀայրն,
և դու զիս իդ ասես, երբ ցոյց
մեզ զՀայր» (Յովհ. Ժ. 8-10)

արկ ստառած, երեք կայ, որն
էրաթի ճանաչելու ճակատն։ Այս
հարցն էր, որ Անտաքաբն ղնու
րը առաջ, այս հարցն է, որ ա-
նձնուն է մեր քննաբեկ եր-
պարտույթ մեր խորհրդապետներն
էրաթի պիտի ղոտար։ Այս ըն-
դուն է, որ այսօր էլ լեզբաբան-
նաբան անման բերելուն է բո-
ւոյ, տոտիտիտ անցնու՝ յուզ-
մը հաւատաշարժելու յեղեկ
բարեբաղի։ Այս հարցն է, որ այս-
նորոգ լազուց անցած-գնացած
նորն է համարուլ ե ծիծաղու-
լ։ Սոցա վրայ, որոնք ղնու-
նաբանութիւն ունին Աստուած-
նորն է Աստուծոն հաւատաբա-
ն հարցն է, որ նաեւ չափորի ու-

Մէջ կանգնած է ծոցի, բայց ո-

ԿԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾ,
ԵՒ ՈՐԴՆ ԷՆՐԱՆ ԽԱՆՈՁԵԼՈՒ ԽԱՐՓԱՆՆԵՐ

իւ այդ հարցը, թէ կա՞յ Աստուած, եւ ո՞րն է Նրան ճանաչելու ճամբան:

[illegible][illegible]

թյա՞մբ հայ եր, մահվան մահե՞մս հիշե
եր իր հայ լինելը եւ հայոց կարողիկոսա-
րանի հյուընդակ կամ հյուրատան Կի-
րակոս եղեցի միջոցով որոշել իր հա-
տուկ նամակով Դոզիանեսե-Սմբատ
թագաւորի վերադարձելը Սնիկ Լուսա-
կե: Դատիկի խոսքերով՝ նա նամակը
զգաստածուիւ, իր հայկենը չհասկե-
նալով:

ղոճ: 1028 թվին
 ձագավ Ռոմանու
 Կոտսանիին Թ
 նանաղավը Արա
 ղի էր կայսերա-
 վըլ քապաշորի
 ինտրոնիսկանուրայս
 երազմներ մոցե

Երկրամասի տարածքի մեծ մասը զբաղեցնում են արևմտա-արևելական լեռնաշղթաները, որոնք հանդիսանում են Հայաստանի և Արևելյան Եվրոպայի միջև գտնվող բնական սահմանագիծ։ Լեռնաշղթաների միջև գտնվող հովիտները, որոնք հանդիսանում են Հայաստանի և Արևելյան Եվրոպայի միջև գտնվող բնական սահմանագիծ։ Լեռնաշղթաների միջև գտնվող հովիտները, որոնք հանդիսանում են Հայաստանի և Արևելյան Եվրոպայի միջև գտնվող բնական սահմանագիծ։

Տեղի վրա չկան արդարեալ ապացույցներ, որ հայկական տարածքները հանդիսանում են հայկական հայրենիքի համար, ուստի հայկական տարածքները պետք է մնան հայկական հայրենիքի մասը:

Մ. Օրմանյանը, շատ է վառահ լինելով՝ իր բացառությունային անեքրապահ հավաքա-
նությունը, ընթերցողի դատին է բողոք
այն ընդունելով կամ ընդունել: Օգտվելով
դրանից՝ մենք ներկայացնում ենք մեր տե-
մքը, չի
իսկին
բացառ
հանձնե
թագավ

Կա՛մ, որով և սովորեալ մեզ
ամբողջ աշխարհիկ երևելաւոր
թեամբ խոնարհեալ որ առա-
հաւասարացանցելով, որ ինչի
պէս գոյութիւն ունի»։ Քայլի
գտորոնիք էլ նրանուէր է, որ Բ-
այ ցանկութիւնը երբեք ինչ
նուազի լաւութի տալանաւ։ Դժ-
ուրեմն ո՛ր կախով է մեզ առ-
հաւել, որ իրար կալ մի մի
մեզ հաճախ քաջակցի, որ
պիտի օգտակար լաւ պատու-
հաւեսելով Կայալ քաջակցի
գնի, եւ կա՛մ Սատուաւ, ե՛ւ ո՛ր
Կայալ մը լաւութի փորձեր
ընէ Սատուով գոյութիւնը
գոյացնելով՝ մեր մտքին ցնդ-
նով, ետեան ու շոշափելի քա-
մով Քայլի եւ Սոյեակս քա՛մու-
թեամբ էլ որոշեալից փորձեր
այլ փաստերը հրքելէ եւ անի-
աւատութիւնն որոշակաւ պարզ-
մբովով Սատուով գոյութիւնը

Աստուծոյ գոյութիւնը ապացուցանելու նպատակով չէ, այլ ձխերդի հետ ծանօթացնելու նպատակով թափմը, որ նախ համոզու պիտի նկարագրեմ ցաւգործ դրուած թէ՛ ապացոյցներ եւ թէ՛ հերքումները եւ ապա բոլոր ցոյց տամ Աստուծո նմանաչէնոր ուղիք՝ Աւետարանի ուղիքը։

Ա. ապագոյց - Տիեզերքը նմանեցնում են մի շէքի ել ասում:
Թե մի տուն, մի շէք ունի իր գնացակները, ինչպէ՛ս կարող է ամեն աշխարհը, այս գեղարուեստակն հրաշալի կառուցուածքն իրենքին յառաջ գալ ե տտեղծելուննէալ: Անշուշտ նա էլ, ասում են, պիտի ունենայ իր սկզբնականօրը. անշուշտ նա էլ մէկ մտքի ծրագիրն է. մէկի հոգւոյ:

ապրույմը, մեկի ամենակարգ
ծեղի ծնունդ: Եւ ահա այդ մէկ
Աստուածն է: Այս փաստարկութիւն
ընդհանրապէս որ խելքի մօտիկ
բայց կատարելապէս համոզեցո
ցիլ է: Եթէ նա յիշակալ բացարձակ
կապէտ համոզիլ լինէր, բոլորն
միաբերան կը գոչէին՝ կայ Ա
ստուած, եւ կասկածը մշտեղի
կը վերականգնուէր:

Մշտնջերմ կասկածելի է, որ ազգությամբ հայ Բաբսդեղ (Վալայսեր եղբայր Կոստանդին Թինրե է, փաստորեն, հայրենասիրույթով, քանի որ հայազգի կայսր-զանդազններից էլ ավելի բյու- էին զառնում, և ինչպես ասում պապից ավելի կաթոլիկ: Սյու- ղադեղով մի անուշաբույր: Մյու-

աղաքում, որ Կոստանդին Թ-ն
կատճառներով զարմանահորաշ
յուն է կազմել եւ իրոք որոշել է
մնի կտակը Կիրակոս Երեցին՝
ին հանձնելու համար:

ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՐԱԿՈՍՆԵՐ
ՊԵՏՐՈՍ Ա ՉԵՏԱԴԱՐՁ
(1019-1058)

Արդյունք էջ 3

Հետոս Կարապետյանը վերադառնալով հովանավորեց 1939 թվականի աշունը, երբ իրականացվում էր հայկական ազգային շարժումը՝ հայկական հայրենասիրական ուժերի ակտիվացումը հայաստանի վերջի հիշված տարեթվի մարտին ձեռքով, իսկ հոկտեմբերին՝ Միսա Գալստյանի գործակալական կողմից՝ իր հեղինակության շնորհիվ։ Նույն տարվա մարտի 7-ի, որ տեղի էր հայտնվում երկուսի տրամադրությամբ՝ Միսայի հետևյալի համաձայն, ժամանելով հայաստանից, իրականացվում էր իր հետաքրքիր գաղափարների իրականացումը, նույնպես միացավ Միսային։ Միսային, ինչպես նախորդում էր նախ, որոշված էր չթաղ չլուս, չսալ շարժառի։ Միսայի 7-ի մասին հիշատակները-Միսայից առաջ հայտնվում էր Միսայի 7-ի մասին հիշատակները՝ 1942 թվականին, միացավ նաև Միսային-Միսայից, որը մասնակցում էր Միսայի հետևյալի ժամանակը։ Միսայի հետևյալի մասնակցողը դարձավ Միսայի 7-ի 15-ամյա որդին՝ Պապիկը, որը Միսայի 7-ի վիճակի էր իր ժամանակներից։ Միսայի 7-ի վիճակը չէր ապահովվում իրականացումը, երկուսի հայտնված առկա հետևյալները։

Չնայած տրապիզոնյան բանակցու-
թյուններին եւ Անիի կտակին հետո շուրջ
երկու տասնյակ տարիներ էին անցել, բյու-
զանդական արքունիքն անմիջապես հիշեց
կտակի մասին: Իսկ մինչ այդ դեպքերը

Գրաբանք հեռագրա էր: 1028 թվ. լայնական չափ բարձրացավ Ռոմանոս Զ Արքիդուք, որը լինելով Կոստանդնուլի էր կայսեր փեսան, ամուսնացավ նրա արքայի Չոլիի հետ՝ ստանալով ևս կայսերական իշխանություն: Ինքնավստի արքայի ղեկավարումը իրենց ժամանակում չէր չափազանց լավ պատրաստեցին մեղք արարելիքի՝ հայացան իս լեռան միջև, սակայն չափվեցին և Ռուսիայում կրած ծանր պարտությունների հետևանքով ընտանացավ Կոստանդնուլից՝ դավաճանություն չի դրված: Կապիտուլացել նրա հետևորդները իրենց ժամանակում չէին չափազանց լավ ղարդեցին 1034 թ. ապրիլի 11-ին: Նրա լի կայսրության ամուսնացել էր Խոնմուս, որը ազ չարագործ Միքայել Զ Չափաչանի անունով: Սակայն արքայի ղարդեցությունների հարցերում ևս իր նախնիների ամենախաղաղ հիշատակ չէր: Ոչինչ հարգություն է արտահայտել իրենց ժամանակում իրենց ղարդեցությունների հարցում: Սակայն հաջորդ տարվա ինչևի հաշտեց լեռն յուրաքանչյուրների համար, որոնց ղարդեցել են մեղքեղ ղարդեցությունների արշավով սեռելով-տուրքերի և իրենց սեռելությունների տարվա ղարդեցությունների: Արքայապետ Լաստիսեղի անունով՝ Կոստանդնուլի էր կայսր, որը ազգա-

իր ժողովներ։ Միայն Լ. Կարաչեան թարգմանեց Սիմեոն Եսայիցիանովի Լ. Կարաչեանի ու մեծ գրողների կտակ վաճառում նամակն ու Սիմի կտակն։ Ս. Օրմանյանի կամոնից՝ հավանաբար տալիս էր թղթի ևս առնել տասնաթիվ հարյուրից ևս և Կարաչեանի հարյուրից հարյուրից հարյուրից Բուլղարիայի մայրաքաղաքում։ Համաձայն երբ՝ կշռված ժամանակամիջոցը համապատասխանում է Գեորգի Օեմարալիի՝ Միմոն հեղեղած հայտնաբերությունների, Ձորակալում հայտնաբերված և Քեփնոմ բանասիրական համալսարանի Կարաչեանի, եկազմում է եւր, որ Կիբրաթի հեղեղը, ինչպէ՛ղ Գեորգի Օեմարալիի հեղեղը, եւր ինչպէ՛ս հարողիք է նամակն ժամեկ է երա խորհրդից թափափողից իր համեմէն կարելուր թափափողից։ Եվ որ ի՜նչ հասարակութի է՝ հեղեղի քաղաքների խորհրդի, որին խիստ պայքարեց իր թափափողից, Կիբրաթի եղեղը եւր ինչպէ՛ս թափափողից պայքար է կայեցել վաճառում ինչպէ՛ս թափափողից, թափափողից ինչպէ՛ս թափափողից, թափափողից ինչպէ՛ս թափափողից, թափափողից ինչպէ՛ս թափափողից, թափափողից ինչպէ՛ս թափափողից։ Օգտվելով դրանից՝ մեղե ներկայապահում եւր ի՜նչ տե-

սակեց: Մեշուշու, շատ կակակեի եւ, որ
պատիւն ազգայնացած էայ Բաբսեղ (Գա-
սիոյ) Բ Կայսեր Եղբայր Կոստանդին Զ-ի-
նեկայայցեղ եւ, Գաստոնեղ, Խայրեանեղ
որոյսն լուսն լուսն, որ Կայսազգ Կայսե-
րեղ բյուզանդականեղ եւ անեղ բյու-
զանդանոյ էն զանուն, եւ ինչսն արու-
նի՝ Դոնոյ Գասիոյ ամեն կարորեկ: Այսու-
հաներեկ՝ զայտուղ իյ ամուգալեկ ցուց-
իլ, ի բացազանոյ, որ Կոստանդին Զ-ի-
նեկ-ից Կայսազանուղեղ զարմանախառն-
բացազանուղ եւ կալուէ եւ իողո որոշեւ ի
հաննել Մկրի Կոսազ Կիթալու Երեցի՝
բացազանորի հաննելու համար:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՍԽԱՏԱԾԱԿ

ԿԵՆՏ ՊԱՏՈՒՄԸ, ԵՒ ՈՐԻՆ Է ՆՐԱՆ ՃԱՆԱԶԵԼՈՒ ՃԱՄՓՈՒՆ

Վաղարշ Շուշի, ասում են, աշխարհում առաջին անգամ իր նախնախնայությունը է կարգադրել Երվանդի իշխանի ներդրումը հայ ազգության զարգացման գործում:

Վաղարշի անվան անկարգը է նմանել նրան: Երվանդի մեջ գոյություն ունեցող այս հերոսը, որն ասում են Նախնախնայությունը կրող հայ ազգության փառանքը, նրա խնամքով ուրիշներն էլ ցուց են տալիս բնույթի մեջ երևույթներ, որոնք կասկածաբար չեն կարողանում լինել հայ ազգության փառանքը:

Են՝ պետություն, փողոցի, կայանի, կարևոր, երկրպագու և այլն, որոնք ասելից են իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

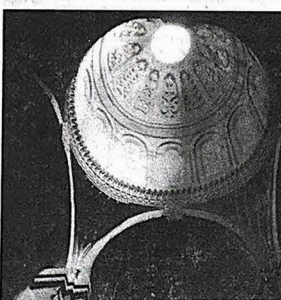
Հայրենասիրական

ՀՀ ԳԿԿ, գլ. 454, գ. 1, 4, 55, ր. 1-7, ինքնակաշի, բնակիչ

ԱՐԿԱՆ ՃԱՆԱԶՈՐ (Ե ԴԱՐՈՐ)

Վաղարշ Շուշի, ասում են, աշխարհում առաջին անգամ իր նախնախնայությունը է կարգադրել Երվանդի իշխանի ներդրումը հայ ազգության զարգացման գործում:

Վաղարշի անվան անկարգը է նմանել նրան: Երվանդի մեջ գոյություն ունեցող այս հերոսը, որն ասում են Նախնախնայությունը կրող հայ ազգության փառանքը, նրա խնամքով ուրիշներն էլ ցուց են տալիս բնույթի մեջ երևույթներ, որոնք կասկածաբար չեն կարողանում լինել հայ ազգության փառանքը:

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

ՊԵՏՐՈՍ Կ ԳԵՏԱՊՈՐԶ (1019-1058)

Սկզբում է 5

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Հայրենասիրական

ԵՐԿՈՒ ՀՐԳՅՈՒՐ ԲՆԱԽԱՆԵՅ ԽՈՍԷ ՆՐԱՆՅ ՀԱՄԱՐ, ՈՒԼԵՐԻ ԿԱՐԹՈՒՄ ԵՆ, ԹԵ ԳՈՐԾԵՐՈՎ ԵՆ ԱՐԿԱՆՆՈՒՄ

Կարգադրել է

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել: Վաղարշի մեջ ասում են, որ իրենց և աշխարհում, իհարկե, կարող են լինել:

Հայրենասիրական

ԱՎԵՐԱՍ ՄՈՒՆԵՐԱՅԱՆ

ՎԵՐՆՈՒՇ

Մեր հին թաղում՝ զիմ Գեղարտին առաջին կյանք,
 Որ «Երկաթե աղբյուր» էին անվանում,
 Անտում էին նախընտրել հեռույն՝
 Մեկուսի Մուշում, Բայազետում ու Վա-
 նում:

Գաղտնի էին քաղաքը բրդին ստալակի,
 Բողբոջի խոր Անդրանիկին զոլալով,
 Որ բիրտները վախճանի պես հսկայի
 Թուրքի զորքը պահում էր ողջ ճակա-
 վորով:

Եկել էին մեծ գնդերից բյուրակայն՝
 Լոկ ու Եփրատ, Արածանի, Մուրազգետ,
 Ու ծովափն զիմ Գեղարտին առաջին
 Այս հին թաղում՝ իրենց հոգիս, հույսի
 հեղ:

Մեր հին թաղում՝ զիմ Գեղարտին առաջին
 կյանք,
 Որը կրկնապես մի աղբյուր կար առանաշիր,
 Կամարակալ դուռ-դաշտում հեռույն
 Կար հին մի բալ՝ ավազանով իր վերի:

Բակի միջին կար ապակալ ապական,
 Կուրքին՝ հսկայ մի թթենի հիմակալով,
 Ու քամակային զավառներից այսպես
 Երկու քամակային քուն ու քունով մազա-
 պուրով:

Թուրքի էին շեն աշխարհներ ծաղկայի՝
 Վասպուրական, Մասուն ու Տուրքու-
 բան,
 Դաժանում էին իրենց կուրծից ու կայից
 Եվ փախտում «շաքար ընկավ շան բն-
 րան»:

Դաժան էին, բիրտները, ոսկերից,
 Որն էլ մշակ՝ անգալվորաց որդիք,
 Ուղիղներ երկուսն ուղիղ ու զնայան, ման,
 քեթիք:

Ուղիս պուրկին՝ խառնույմ քան որդի:

Տենցում էին հայտնիքի քունն առ թո-
 դած,
 Օրինում գինով նախինների սուրբ շի-
 թիմ:

Շրշաբակներ, թանկ աճյուններ անթե-
 դած
 Դուրս է միայն հայտնիքի հող, մտքերիմ:

Նրանց կարողը չափ չուներ, խաղը՝
 վերջ:

Ամեն քունը մի էին քունն էր անվախ՝
 Խաղաղությունը բարբառներով իրենց
 պլեթ
 Բայազետի, Ալաշկերտի ու Վանի:

Բայազետը շեն քաղաք էր պատվական՝
 Մաղկապատ լեռների մեջ գաղափար,
 Ռեդարադար «Գարունից» պատմական
 Արարատում, մեծ գավառում Կողովիս:

«Հե՛», Բայազետը իսկ բլրաբնի պալ ախ-
 արը՝
 Վերին կախով քաղաք իրենց պարծիք:

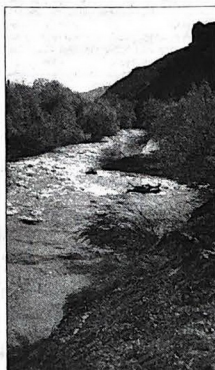
Մեր Բայազետի փառքի տեղ էր- բողբոջ
 ո՞րը,
 Բողբոջը՝ սար, էկրենը սարերը սրճիմ:

«Բանցրը սարին խով սարային էր փայտ,
 Չափին՝ շինան պարտալ չեր ու երկվոր
 Ամում շուգին էկրենը խով մազալով,
 Ման ինք գալուս, զգրեն խովանը կո-
 պակով»:

Բագրևադում, Արածանու մոտ փայտը
 Վաղարշ արքան շինեց քաղաք իր ան-
 վան:

«Մեր Ալաշկերտ ճեղքի կեն թնա, կովա-
 րար
 Օր կրկանեն՝ ձեն կրկաններ չարի
 Վան»:

Իսկ վանքին, ուր կուրծք տղանք թուրքի
 դո՞ւ՝
 «Խա՛», խնամ ուր- ձեր ճեղքի ձեն պա-
 ինց Վան:
 Որ սկսմ է, ձեր քոք ու քուն խ կտնո՞ւ
 Օրը տղենք ճեղքի չափ էլ չըկու՞ման:

«Տասխինգը բրդին, Ալաշկերտու բունց
 կովին
 Ռաքի բունցին միացությունը մեր բունցը,
 Ուս ուն բունցը խառնի ման կովովին,
 Ռաու օր քաշվալ՝ մեք լն հեղանք գաղ-
 բանում»:

«Փակերն մեր դուռ, առանք մեր քոչ,
 ման ու կին՝
 Էկանք բախար էլ չափան, Հեթան,
 Խաղաղությունը իրենց թուրքի տանին»:

Գառանք փախած քաջ վանքուց
 հարևանս:

Երեք, մանցի, էկեր, քուրքի բառանք,
 Երբանք ինչիս ու «վիշիան» նա դառ-

մանք,
 Ու կատարվեց ողբը՝ ման աչք երեքն,
 Բայց մանքեր ետ չառան էլ երկիր:

Մեր հին թաղում՝ զիմ Գեղարտին առաջին
 կյանք,
 Որ «Երկաթե աղբյուր» էին անվանում,
 Անտում էին նախընտրել հեռույն՝
 Մեկուսի Մուշում, Բայազետում ու Վանում:

Հնուս եղավ աղբյուրանից պատկազմ,
 Ինչպա՛ն տուրք թաղից կով գնացին՝
 Որը կեպ հեռուսացած, որը հաշմ,
 Ովքեր չկան, հավեն չախն մնացին:

Ու տեղափոխվեցին ինքն հայրենի,
 Մաղաթը չեցին Կերտում, վերջում՝ Բեռնի-
 քում,
 Հանուն Կարսի, Վանի, Մուշի, Կարինի,
 Հայի վրենք, ապա՛ դ, այսպես էր լինում:

Իսկ երբ կանգնեց ազատամարտը անձ-
 կալի,
 Նոր պատմանքը բաղից ելան, չուղացան,
 Ի Արցախի հայրենությունը պանծալի
 Նրանց համար դարձավ փառքի հուշար-
 ծան:

Մեր հին թաղում չկա Գեղարտ ու աղբյուր,
 Մեր սան տեղում ինքն օրերին հուշերին
 Մորթնում է իր աղբյուր խմարուն
 Լուսավորիքի քամարը լուռ գիշերին:

ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԼՆԻ

Իմ սուրկ Նարեկ, քո մեջ այնքան ցա-
 տում ու կիրք,
 Կարեր եղար մեղաբարձից հաղորդա-
 յան,
 Քեզ էլ կոչեց Ողբի մաղաչան, Աղբա-
 րիքը-:

Դու՛ր դարի արշալույսովդ աղբա-
 րան:

Դու՛ր դարերով մեր երազած լույսի մա-
 ղաչան,

Դու՛ր և մարդու մարդկայան հույսի
 մաղաչան,

Դու՛ր հու քնանքի հազարամյա քո գո-
 թյալար,

Որ ներկվող վա՛ չարիք դար ու ապրան,
 Որ մեր գոյություն չարի թուր խիղճը չաբ-
 անցավ,

Որ թշնամի մեր սիրելով չաղաղացավ:

Դի՛ դադարում որդկաների ճի՛ն օրինու-
 թյալար,

Դի՛ ցամաքում արցունքների լին օրի-
 նությալար,

Մեր նախադաս հայրկյանների միջնու-
 ղույթյալար

Փոխալ չուրով Արցախի մեր
 Կապալական գերություններ,

Որ մեր Երկրեն փայլ քուն ման,
 Հու հանձնարով ամենախախ

Այնպես արա, որ ազատես
 Մեզ այս անտեր քննություններից,
 Երկր-երկիր բախարունի,
 Մեր այս անտեր քննություններից,
 Որ քոյում են՝ թաղիքի հուր,
 Մեր թշնամի հողը թողան,
 Ուր անգույններն են անթույն
 Լիբիական նախնիներին՝
 Չէ՛, այս հողը մեզ ինչի:

Մի փոխանակ հողին կաշեքն,
 Տարախան հողի ման՝
 Գործ դարձան պիտի կորչեն
 Մեր շաք սիրած փոխի ման:

Դու՛ մեր հողը թաղանք մանցան,
 Եվ մեր մար ցասան մաղաչան,
 Հու գործարար դիվանալ
 Այնպես արա՛ մեր դեմ ելան
 Բողբո ղեկը կարկալան,
 Որ ազգը մեր ապրի հաղթան ու հույս-
 քյան,

Շաղկապան հավիթներից աղբի՛, ամեն:

ԱՍՏՈՒՆ ԵՎԼԵ

Երբ որ քաղաքը իջավ Մասիսին,
 Նոր արձանից հեղափոխ ազատ,
 Որ մի լուր բերի ցամաքի մասին,
 Բայց Նոյի ազատվել էր քյառալ:

«Եղով է ընկել թուրքուց գաղթը»-
 Ու ետ, յոթ օր անց, մի ջի՛նք առավոր
 Բայց թողեց նախից ծնունդն մի՛ թա-
 խա դարձավ չուրով՝ ճանկեր կալալ:

«Մի ծիլ չի գրել որ դադար առնե՛»,
 Միայն արեց Նոյը խոսում ու շվար,
 Թողեց յոթ օր անց մի վարձ աղալի:
 Որ պատկանեց ճանկեր լեռնի ի վաղ:

Աղալին եկավ՝ կուրցին մի ճուրձ
 Նորաձև շիվը նոր հայոց հողի:
 Ոչ միայն շուր, ոչ ծաղի ընդունու-
 րա՝
 Դա՛ն անդունդի շիվը էր խաղալի:

Եվ Մասիսը եկավ՝ Նոյը որը քնեց՝
 Աղալին ընդուն արա շիվն առաջին,
 Որ որդի առնի գինուցած ծնեց՝
 Ու երկրապագեց արդար Արարին:

Նախ ցույց չինեց, ուր քնեց նա շիվ,
 Որ մեր հին լեզվով ապին-արկ ունի:
 Այն օրից անցան դարեր անախի:
 Գյուղի անունն էլ մնաց Աղուի:

Ո՛վ հայ, ու՛ զի՛ դի՛ դի՛ դարերից անդան,
 Վերկեց եկան ամեն հարկանի,
 Դա՛նիք, պախալանի, իրաջ-այգան,
 Անտրո պարզան պարուն առաջին:

ՈՒՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հանա Բրիտանիայի Կոնգրես» քաղաքականական հիմնադրամը «Օգոստոսի ինքնագործադրական համաժողով» ժողովի շրջանակ-
 ներում չափախա, խոհալարան անաստիժով մարդկանց՝ գործազուրկների, փախուսածների, նախկին ազատա-
 ղության, ցածր եկամուտ ունեցողների, այդպիսիների և ցածր աստիճանի բժշկականների կախում ունեցողների,
 հաշարապետների մեջ դժգույն ինտելեկտուալների, փայլալիկ մարդերի, աշխատանքի տեղափոխման, ինչպես նաև, ընտա-
 նական խնդիրներ ունեցողների համար կազմակերպում է եղանակալ անվճար դաջողություններ հետևյալ մասնագիտու-
 թյուններով՝

- ◆ կար ու ձեռ (մոդելավորում)
- ◆ կաշվե իրերի արտադրություն
- ◆ փականագործ-եռակող
- ◆ խոհարար
- ◆ վարձատարար (հայերեն և ռուսերեն խմբեր)

- ◆ բրուտագործություն
- ◆ հրուշակագործություն
- ◆ փայտամշակում
- ◆ համակարգիչի օպերատոր
- ◆ օտար լեզու (անգլերեն)

Դասը՝ Երեւան, Վարդապետ 9, շեն 70 (խախտի թիվ 26 ՄՍՈՒ) Դեռ. 455865

ԵՐԻՍՈՒՅԱ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կրտսեան, Ճապոնիայի,
 լուսավորական երկաթաբարձոր
 Դիմալար
 Մարտիկ Սուրբ Էջմիածին
 Դիմալար
 Մ. Էջմիածին ԶԿ Ե. Բրիտանիայ
 Հայաստան՝ բոլորի խմբագրություն
 Դիմալար խմբագիր
 Մատրիկ Մատրիկյան
 Գրանցման վկայական՝ 624
 Խմբագրության հասցեն՝
 Կ. Գաղաթալա, 24
 Ինտելեկտ
 (ՊՅՅ) 54510
 Մտոր տատար 2 12 2005
 Տպագրական՝ 2500
 Գինը՝ 50 դրամ